

ЛЕМ.фм+

ПАНРУСИНЬСЬКИЙ ТЫЖДЕННИК № 31 17.10-23.10.2016

ISSN 2451-246X

WWW.LEM.FM

Засідайме собі двома ГОЛОСАМИ

4

Цілосвітовий апель
до влади України
о підпорі русиньского
языка і культури

10

15-літя «Ластівочки»
в Хойнові

14

XXIV Лемківска Творча
Осін

Зміст

22

Навщів

Через вікенд в Хорватії засідала Світова рада Русинів. За інформаціями, котре приніс Рутен-прес, рада ся мала доїднати на тім, же близше неспеціфкована делегація навщівить Міністерство школства Словацькой републіки, жебы доїднати...

4

Цілосвітвий апель до влади України о підпорі русиньского языка і культури

6

Москаль був посмотрити Варгола. Выставку хоче і в Ужгороді

7

Стріча Тылявян в Івано-Франківску

8

Камінний мосток в Вільхівці в ремонті

10

15-літя «Ластівочки» в Хойнові

14

XXIV Лемківска Творча Осін

16

100 років од смерти першой лемківской дамы

20

101 років тому в Талергофі...

24

Події в найближшым тыжні

26

Скоропис

27

Фафриндя і сконфіскуване

Редакция:

Шефредактор:
Демко Трохановскій,
технічний редактор:
Наталія Малецка-Новак,
члены редакции:
Богдан Гамбаль,
Севериян Косовскій,
Петро Медвідь,
Павел Малецкій.

Редакция

Штоси ся зачало діяти. Видно якисий рух в бізнесі, як то мож меньше офіційально речы. По критичных текстах в тыжденнику ЛЕМ.фм+ і на портали lem.fm, котры тыкали абсенції на посліднім засіданню Спільной Комісії Уряду та Национальных і Етнічных Меншын (СКУТНіЕМ) представників лемківской етнічной меншыны, скликана єст стріча лемківских організацій.

На знімці шефредактор тыжденника
Демко Трохановскій.

Од посліднього засідання знам уж дакус більше, понеже заявил єм, же буду ся старал розв'язати деякы таємны аспекти, котрых поясніня помогло бы мі зрозуміти проблем, але при тым знал єм, же легко не буде... О стрічы лемківских організацій, на котру просят представники лемківской меншыны в СКУТНіЕМ до Ліґниці (22.10.2016), дознал єм ся може і як єден з першых по дост несподіваным телефоні од проф. Штефана Дудры, котрий поінформувал мя о ній і при тым запросил на засіданя.

Мам кус такє вражыня, же по части причинил єм ся до скликаня стрічы, хоц може ся переціням. Так, ци шак, неодола по спомненым выже засіданню Спільной Комісії Уряду та Национальных і Етнічных Меншын, котре тыкало реторики ненависти і актів агресії взглядом меншын в Польщы, написал єм пару звідань до обоіх представників Лемків, в яким нашли ся м.ін. вопросы о їх неприсутніст на стрічы СКУТНіЕМ, на котрым, просто, обовязково треба было быти (м.ін. справа перманентного нищыня лемківских таблиц – посліднім разом в Гладышові). Просил єм о одповіді до 20. жолтня/октобра т.р., але – так, як єм думал – представники не сут рады одписувати е-майльом на звіданя. При нагоді спомненого телефону, представник лемківской етнічной меншыны заявил, же м.ін. тоты проблемы будут темом найближшой стрічы в Ліґниці. Добре і того.

На стрічу ся зберам. Не знам, хто бы мал там быти прошений, окрем адресатів е-майльового запрошыня, котре пришло і до шефа Руской Бурсы, але здає ся мі, же то далеко не вшыткы організації. Може даякы адресы сут вкрыты, а може повідомліня

розсылане єст вельома майлями – будеме видіти, хто явит ся на місци. Того рода стрічы одбыли ся уж бодай двараз – в Зеленій Горі і в Горлицях. На них представники лемківской етнічной меншыны при Спільній Комісії Уряду та Национальных і Етнічных Меншын просили і українськы організації, а не кликали вшыткых лемківских. Тяжко мі пояснити такє рішыня – подля якого ключа сут выбраны, але і о того звідам при найближшій нагоді. Заінтересує мя іщы єдно – ци буде то мила і приемле поґаданка при каві і кісточках, маюча доцяп неофіційальний характер, ци може першыраз буде мала офіційальний рівен, т.є. журналистам не буде боронене награвати стрічу, жебы могли зрыхтувати пресовий материял. А так было на двох попередніх засіданях, організуваных представниками Лемків в СКУТНіЕМ.

Кус мя того чудує, бо особисто вюл єм інтервю наживо в радио ЛЕМ.фм з обоіма актуальными репрезентантами лемківской соспільности – такой одраз, коли были покликаны на тоту функцию в 2014 р. премьером Польской Республики (найперше проф. Штефан Дудра за Штефана Гладика, а пак др Мирослава Копыстьянска за др габ. Олену Дуць-Файфер). Вчас тых бесід звідувал єм м.ін. о їх пляны на діяльніст, замірены темы, котры будут хотіти піднимати. Товды же обоі ново выбраны представники деклярували охоту спілпрацы з шыроко понятим лемківским середовищем, але предовшыткым прозачніст і інформуваня о своїх діянях. І о того, як ся оне повело зробити за остатні два роки, звідам. На днес прозачности виджу мало, але може ся нам дашто більше пояснит, кед лем стріча буде ся являла офіційальном – а на таку мі выгядат. ●

Dymko Trochanovskiy
шефредактор

The Carpatho-Rusyn Consortium
of North America

Цілосвітовий апелъ до влади України о підпорі русиньского языка і культури

Демко Трохановскій
demko@lem.fm

Карпаторусинське Консорциум Пилнічної Америки (Carpatho-Rusyn Consortium of North America) – організація репрезентуюча головны русиньскы організації в Пилнічній Америці, веде цілосвітову кампанію, котра направлена єст на влади України. То апелъ тыкаючий **підпоры шкіл русиньского языка і культури**.

Україна доднес остає єдином во світі державом, де жыют Русины, котра – хоц підписала і ратифікувала так медженародны умовы, як і в своїх законах вычислила русиньскій язык меншыновим – дальше не підпорює русиньского шкільництва, котре тепер можливе єст лем в деяких селах історичной Підкарпатской Руси завдякы фінансовій помочы з боку поза-

урядовых організацій і спонсорінгу окремых осіб. Така ситуація дає змогу констатувати, же Русины, як громадяне України, не мають таких самых прав, ґварантуваных законами України, як інчы меншыны.

Карпаторусинське Консорциум Пилнічної Америки просит підписати петицію, котра буде выслана до українських влади і других інституцій. Старчыт лем войти на сайт www.c-rcna.org, прочитати і електронічно підписати апелъ, чым поможемо в поліпшыню ситуації Русинів на Україні, але і допоможемо самій українській державі войти на вымряний ным демократичний пут. •

Звернутя до влади України у вопросі підпоры школ навчання карпаторусиньского языка і культури

Минуло 25 років од часу, коли державы середньої і выходной Европы замінили заведжений комуністичный режим демократичными властями, котры замірюють ся на выконованя волі народа в своїх межах. Каждая із тых держав, в котрых має часть Русинів свою отцюзнину, або котра має значну популяцію русиньскых переселенців, зробила то, што вшыткы демократичны державы повинны зробити, і то забезпечіти такы самы гражданыскы права про свої меншыны, якы має і майорітне жытельство.

До держав, котры вже визнали карпатських Русинів як законну народностну меншыну і ґарантують їм їх гражданыскы права, належить Словацька републіка, Польща, Мадырьско, Румунія, Чеська републіка, Сербія і Хорватія. Каждая із тых держав давать фінанчну підпору про русиньску освіту і культуру.

Є лем єдна європска держава, котра не давать фінанчну підпору школярям, жебы ся годны были вчіти карпаторусиньскій язык і культуру на рівнях основных школ ці універзіты.

Тов державов є Україна.

Пристап до навчання о русиньскім языку і культурі мають лем школярі в дакілько селах Закарпатської области. Тото навчання є можливе лем завдякы фінанчній підпоры з боку невладных організацій і дарів окремых особ. Не єствуют жадны курзы або програмы універзітного рівня присвячены навчанню карпаторусиньского языка, історії і культури.

Кідьже український закон о регіональных языках, котрый є чінным од 2012-го року, властно визнавать, же карпаторусиньскій язык є єдным із законных языків той державы, было бы правильным, жебы Україна давала фінанчну підпору про навчання карпаторусиньского языка на вшыткых рівнях освіти в Закарпатській области.

Мы, ниже підписаны, звертаме ся до України із апелом, жебы вказала, же є досправды модернов демократичнов державов так, же буде фінанчно і іншыма средствами підтримовати навчання русиньского языка і культури на вшыткых рівнях освіти в Закарпатській области – од основных школ аж по універзіту.

Українська легіслатива дефінує, же вшыткы народностны меншыны мають право діставати підпору на популярізацію їх языка і культури. Кідьже Закарпатська областна рада визнавать карпатських Русинів за офіціалну народностну меншыну на регіоналнім рівні од року 2007, і ведно з тым русиньскій язык має статус регіонального языка, пришов час, жебы Україна підпорила розвиток і імплементацію школ і програмів, котры бы понукали навчання карпаторусиньского языка і культури на вшыткых рівнях освіти в Закарпатській области

Очекуєме і маєме надію в позітивну одповідь із боку української влади односно того важного вопроса.

Енді Варголь © James Warhola

Петро Медвідь
petro@lem.fm

Як інформує портал Uzhgorod.net.ua, голова Закарпатської обласної державної адміністрації Геннадій Москаль в неділю 9-го октября 2016-го року навщив місто Міджілабірці. Цільом його навщивы было посмотрити собі експозицію Музею модерного уменя Енді Варгола.

Хотіли сьме запросити родину Енді Варгола на одкрытя намістя названого на його честь в селі Минай коло Ужгорода – цітує портал Геннадія Москаля.

Як ся вказало, пряма родина цілосвітово знамого умелца на Словакії не є, зато сьме запросили на Закарпатя веджіня Музею модерного уменя. Окрім того выникла думка зробити выставку музейных творів Енді Варгола в атріумі будовы обласной державной адміністрації, котру присвятиме одкрытю намістя. Ку реалізації той думкы будеме жадати о поміч Генералный конзулат Словацькой републікы в Ужгороді. Выставка Енді Варгола бы ся могла стати досправдвово умелецькой подійов не лем про Закарпатя, а і далеко за його границями – продовжовав Москаль.

Іщі 8-го априля 2016-го року голова Закарпатської обласної державної адміністрації Геннадій Москаль в рамках закона о „декомунізації“ підписав зміны назв семох уліць і єдного намістя в рамках Виноградівського, Іршавського, Мукачівського, Тячівського і Ужгородського районів. В селі Минай коло Ужгорода было Октоброве намістя змінене на Намістя Енді Варгола. Табличка з портретом умелца, штілізована до поп-арту, вже є приготовлена. Офіціальний термін одкрытя намістя іщі не був оголошений. ●

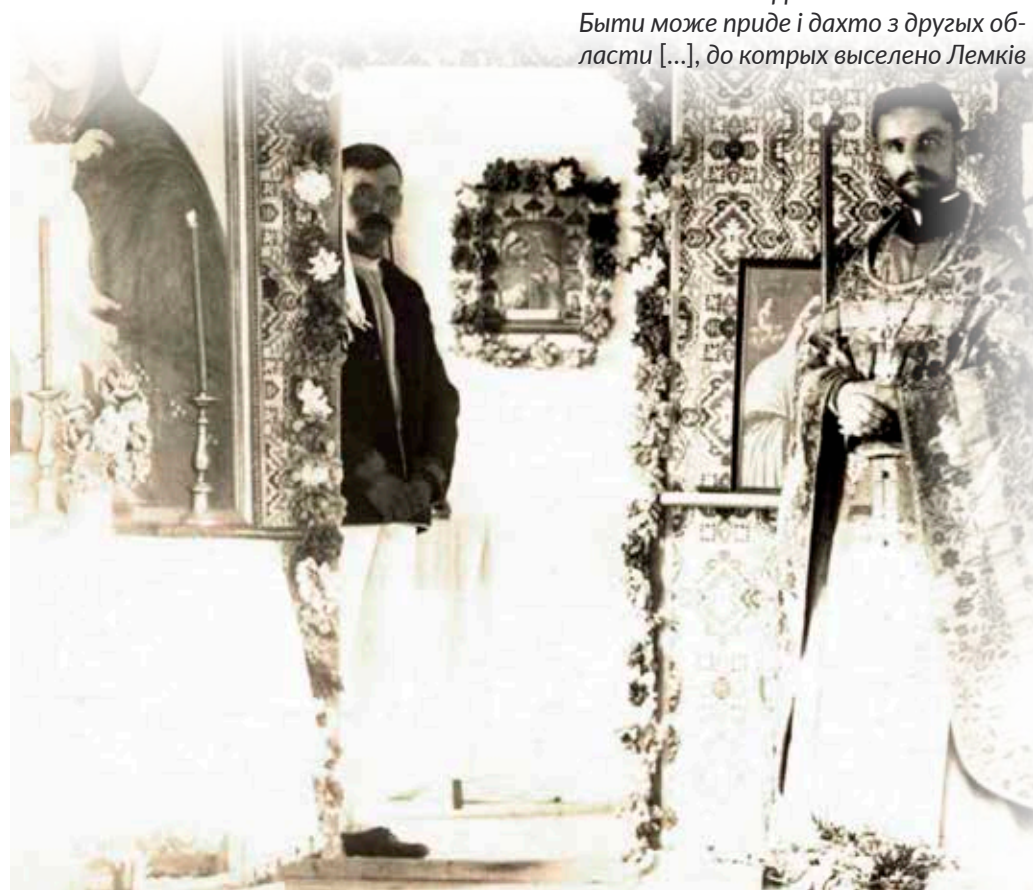
Стріча Тылявян в Івано-Франківску

Севериян Косовскій
seweryjan@lem.fm

«Рідне село Тылява» – під таким наголовком одбуде ся стріча бывших жителів русиньского села Тылява та їх потомных, котра пройде 23. жолтня/октября т.р. в Івано-Франківску на Україні. Подія одбуде ся в бібліотеці при ул. Чорновола 22.

Організаторы кличут на стрічу каждого, хто має якій-небуд звязок з Тылявом. Як бесідує спілпрацівничка ради ЛЕМ.фм, Анна Кырпан: [...] гевса стріча то бодай перша того рода стріча на Україні і в Польщы, де доднес прожывають розшмарены селяне. Тылявяне были в 40. роках ХХ ст. выселяны до Совітского Союзу, а пак тоты, што остали, были в 1947 році насильно выгнаны на тзв. одзысканы землі Польщы. Дальше довідали сме ся од організаторкы, же [...] буде то просто стріча про себе, про свою родину та рідне село. Перше, натурально гейбы стрітят ся Тылявяне, но головно з міста Івано-Франківск, та певно івано-франківської области. Быти може приде і дахто з других области [...], до котрых выселено Лемків

На знімці Лемко в православній церкві в Тыляві,
джерело: о. Р. Дубець, Z dziejów parafii prawosławnych
na łemkowszczyźnie w okresie międzywojennym,
Горлиці 2011.

з Тылявы. Особы, котры мают дяку взяти учасť в стрічы, а мают дакы артефакты повязаны з селом, напр. фотографії, або документи, прошены сут о їх принесіня, цілю ліпшого познання єден другого.

Тылява то русинське село, котре находить ся на границі середньо-східної Лемковины. Історія села сігат XV ст., коли то являть ся в 1486 році перша інформація о селі. Од самого зачатку село заселяли Русины, котры аж до 40. років ХХ ст. были автохтонами Тылявы і других поблизких сел. За Шематизмом Всего Клира Руского-Католического Богом спасеной Епархії Перемишльської на годъ отъ родж. Хр. 1879, в селі проживало 1022 грекокатолицьких вірных. Дальше за Шематизмом з 1909 рока чытаме, же село чыслило 1124 грекокатоликів, 15 римокатоликів, та 24 Жыдів. Початком ХХ ст. в селі находила ся 2-класова етатова школа з двома учителями, котрой викладовым языком был рускій. Чысло вірных в селі змінило ся в 1926 році, коли то в рамках тзв. тылявской схізмы скликано віче, на котрым місцевы парохіяне та сусідні з Терстяны заповіли выхід з грекокатолицькой Церкви і прилучыня до православної. Подія одбыла ся 16. листопада/новембра 1926 рока. Для православної Церкви доднес Тылява остає символом великого руху конвєрсий, котрий зачал ся в тым же селі. В вересни/септембрі т.р., на місци, де стояла пізніша православна церков Рождества Пресвятой Богородиці, в каплиці побудованій в роках 2008-2009 одбыли ся празднуваня з нагоды «90. річниця повороту Лемків до православя». Окрем реченой каплиці, в селі днес находить ся і грекокатолицька церков Рождества Пресвятой Богородиці з 1787 рока, котру днес хоснує римокатолицькій Костел. ●

Москаль був посмотрити Варгола. Выставку хоче і в Ужгороді

Камінний мосток в Вільхівці в ремонті

Наталія Малецька-Новак

natalia@lem.fm

Забитковий мосток в Вільхівці (в гміні Дукля) на Лемковині діждався ремонту. Його конструкція є забезпечена перед осіданням і наступними пукніями.

До кінця жовтня т.р. мати бути скінчений ремонт забиткового мостка, поміщеного над потоком Вільхівчик, якій веде до греко-католицької церкви і цмонтерю в селі. Роботи уж тырвають. Камінний мосток є забитком архітектури. До державного реєстру забитків был вписаний в 2007 році з ініціативи Товаришын Терка, якого сідба містить ся в Святковій Великій. З проблемом нищючого мостка зголосила ся до Гміны Дукля якисий час тому локальна соспільність, на челі з шолтысом Вільхівця, Зеноном Федаком. В звязку з тым, же міст находит ся в пасмі гмінной дороги, уряд занял ся справом. По зложыню одповідніх внесків, записаня робіт в гмінным бюджеті і отриманю фінансової підпоры зо страны Підкарпатского Консерватора Забитків, приступлено до ремонту.

Мосток є єдным з невелих камінных мостів в підкарпатским воєвідстві, захованых в незмінній

формі, рідко стрічаній на Лемковині. Побудовано го коло 1850 р. з ініціативи жителів села. Пут ведучий через міст є головным доїздом з сельской дороги на прицерковну обшыр, в якій находит ся забиткова деревяна церков. Єст єднопролітний, склеплений полным луком, збудуваний з річного каменя. Од верхньої площыны вінчат го невысокы парапеты, будучы приміром XIX-вічного інжынерийного будівництва. Обік мостка, в огорожыню церкви находит ся два фундаційны камені з 1683 рока. Походять правдоподобні з першой ольховецкой церкви. Зміцніня камінного мостка коштувати будут більше як 30 тис. зл. Піл той квоты выгаздывала гміна Дукля, а решта то дофінансуваня Підкарпатского Консерватора Забитків. Цілий ремонт ведений єст під консерваторским надзором.

Ольховец (Вільховец) то лемківське село, яке находит ся в середній части Низкого Бескіду. Назва села выводит ся од назвы дерева – ольхы. Локуване было на волошским праві в першій половині XVI ст. і до половини XIX ст. находит ся в маєтках родины Стадницкых. В 1791 р. за-

куплено церков, правдоподобні на обшыри днешньої Словації, котру перевезено до Ольхівця. В 1880 р. село чыслило 400 жителів. В меджевойню побудовано в селі школу, а комасация ґрунтів в 1935 р. принесла розвиток села і поліпшыня ся материяльной ситуациі Ольхівчан. В 1934 р. обік старого храму, якій был уж в планній технічній кондиції, побудовано нову церков Перенесіня Мошців св. Миколая. Церков тота стої гын доднес, хоц вчас II Світової Войны была поважні знищена.

Хоц село было выселяне в 40. роках XX ст. (1944 р. до Радянського Союзу і в 1947 р. в рамках АВ) пару лемківским родинам повело ся остати. В єдній з жых находит ся приватний музей Тадеуша Келбасінського, в яким згромадил лемківскы памятки, облечыня, ґаздівскы наряды і інчы. Раз до рока в селі оджыват традиция лемківских кермешів. Од 1991 р. на праздник Перенесіня Мошців св. Миколая, якій святкуваний єст 22. мая, в церкви проходят богослужыня получены з процесієм, а пак при народным домі люде зберают ся на обзераня выступів ансамблів і спільне святкуваня. ●

Церков в Вільхівці.

Хыжа Тадеуша Келбасінського.

Камінний мосток ведучий до церкви (стан перед ремонтом).
Фот. Бартломеї Вадас
beskid-niski.pl

« Мосток єст єдным з невелих камінных мостів в підкарпатским воєвідстві, захованых в незмінній формі, рідко стрічаній на Лемковині »

15-ліття «Ластівочки» в Хойнові

Демко Трохановскій
demko@lem.fm

То не был обычный ден в понад двадцетлітній історії Товаришыня Лемків. 15. жолтня/октобра 2016 р. найстарша по політичных переменах 1989 рока лемківска організація в Польщы рыхтувала аж дві події, з котрых єдна – XXIV Лемківска Творча Осін – зачала ся в Красній на Лемковині, селі, в котрым вродили ся Іван Русенко (1890-1960) і перша дама лемківской літературы, Клавдия Алексович (1830-1916). Друга подія проходила в Хойнові, на землях вигнання, в тамтышнім Містецкым Осередку Культуры, Спорту і Рекреации, будучы при тым двойным ювілейом – 15-літьом Лемківского Ансамблю Пісні і Танця «Ластівочка», котре організаторы святкували

в рамках X Стріч Трьох Поколінь з Лемківском Культуром.

Десятліття уж традиция події, котра тепер являт ся плянуваном долго наперед сценічном імпрезом, має своє коріння в меньше офіціальних стрічах – при столі, зо співаньом і приємном легком атмосфером. З того же зродила ся акция, котра уж десятый раз проходить переважні в Пшемкові, а тым разом, з причины шумного ювілею, святкування прошли в Хойнові. На X Стрічы Трьох Поколінь з Лемківском Культуром пришло і радийо Лем.фм, котре не лем было медияльным патроном той події, але і нажыво трансмітувало Стрічы на цілий світ в інтернетовым ефірі.

«Зачала «Ластівочка», котра з двох ріжних сторін хойнівской естрадовой салі вышла зо співом, переходячы попри зачудуваній покус публиці, жебы дійти конечно на сцену»

Наймоладша група ансамблю - «Ластівчата»

Андрій Кайфаш - бывший член «Ластівочки»

«Ластівочка» на сцені

Святочный концерт з нагоды двойного ювілею был файно вырежесеруваным спектакльом. Зачала «Ластівочка», котра з двох ріжних сторін хойнівской естрадовой салі вышла зо співом, переходячы попри зачудуваній покус публиці, жебы дійти конечно на сцену. Там уж ждали на них модераторы, сідячы при зрыхтуваным на тоту подію столику. В такым розвязаню, де сценічны «павзы», коли зміняют ся артисты, а акустики мусят скоро перелучыти своє ґратя, выполняют ся другим змістом, сут самы плюсы. Товды же світло падат на конферансиєрів, змінят ся сцена, а обзєряючы не маюч часу ся нудити, бо в тым моменті їх увага зосереджена єст в другим пункті. Видно ту інспірацию інчыма

подіями, напр. «Молодом Лемковинном», організуваном Руском Бурсом в листопаді/новембрі 2015 р., де сценічны «діры» были выполняны бесідами з артистами. Але то добрі, бо зрівнуючы з влонишньом едициейом Стріч, видно великій прогрес – драматургія і режисерия спектаклю, котрий тырвал такой з години, была цікава і динамічна, што не все стрічаєме на ріжного рода подібных імпрезах. Треба підкрислити, же святочный концерт в Хойнові был приємным для ока, уха і тіла представліньом.

Цікаве было заложыня тогорічных Стріч. Як повіл до нашого радия Євген Габуря по закінчынню выступів – «являме ся самовыстарчалны». Пояснєня того речыня в тым, же цілий концерт мал быти прогульком

по історії «Ластівочки» лем з ей актуальныма, або бывшыма членами. Не каждый ансамбль може гордити ся тількома «абсолювентами», котры, кєд ачий не співають уж в «Ластівочці», то входят на сцены світа в інчых музычных проєктах, в меньшій, або більшій мірі звязаных з русиньском культуром. На сцену выходили: лідер популярного рокового ансамблю «Надія» зо Шпротавы – Андрій Кайфаш, рапер Андрій Дзямба, знаний з бодай першого русиньского рапового проєкту Братсклад, як все чудово заграли на смыковых інструментах і заспівали «Сестры Бочневич», ґу котрым в єдній пісні долучыл їх кузин, найбарже знаний днес лемківскій артиста – Ігор Гербут, композитор, мультіінструменталиста, вокаліста

«З радійового пункту пізріня, барз приємно трансмітує ся такы події, тым більше, же радійовий слухач ограничений єст лем слуханьом того, што ся діє на сцені, і не видит выступів артистів»»

Ігор Гербут і ансамбль «Сестры Бочневич»

і лідер знаного не лем в Полщы, але і во світі ансамблю «ЛемОн». Кєд гу тому придаме дальшых актуальных і бывшых членів «Ластівочки», котры вышли гуляти і співати на сцену, та і діточу групу «Ластівчата», видиме, кілько музыків, інструменталистів, або вокалістів єст і было даколи звязаных з «Ластівочком» в єй 15-літній історії.

З радійового пункту пізріня, барз приємно трансмітує ся такы події, тым більше, же радійовий слухач ограничений єст лем слуханьом того, што ся діє на сцені, і не видит выступів артистів. Незалежні од того, то і так была інтересуюча подія і для присутных в хойнівскым Місцевкым Осередку Культуры, Спорту і Рекреації, і для тых, што не могли там быти, але слухали трансмісію наживо в радію ЛЕМ.фм.

Тішыт і тото, же на двойным ювілею – 15-літю «Ластівочки», котре організатори одсвяткували в рамках Х Стріч Трьох Поколінь з Лемківском Культуром, не бракувало авторской музыкы в професійным виконанню. «Світ місячку», заспіваний Андриєм Кайфашом, смыкы Рамоны і Наталії Бочневич та їх власны композиції, чудовий вокаль Ігоря Гербута в «Лемковино, краю рідний», або гіп-гоп Андрия Дзямбы з оригінальным фольковом оправом гудаків з «Ластівочки», ци часто сіганий через ансамбль з Пшемкова репертуар славной «Лемковины» з Білянкы, напр. в виді пісні до слів Павла Стефановского «Дротар», вказли на велике богатство русиньской культуры. Хоц сама «Ластівочка» являт ся фольклорным ансамблем (того рока zdobyła сертифікат CIOFF), охочо сі-

гат по авторскы композиції. За тото, але і інчы успіхы, дякуєме, желаючы дальшых так шумных ювілеїв. ●

Модераторы двойного ювілею

XXIV Лемківська Творча Осін

Од звиджання грекокатолицької церкви св. Михала Аргангеля в Красній (Коростенці), в суботу 15. жолтня/октября т.р. зачала ся тырваюча два дни XXIV Лемківська Творча Осін. Тогорічна едиция присвячена была Клавдії Алексович – першій лемківській дамі, поетесі, публицистці і діячці в обшыри еманципации жен. Перший раз од двадцетых штырох років Творча Осін выпадала як раз в сам ден смерти особы, котрій присвячена є подія. 15. жолтня/окторба 1916 рока вмерла Алексович – жена, родом з Коросняньской Руси, зо села, котре дало Лемкам тіж їх найвекшого Учителя – Івана Русенку.

Внутрі храму, котрий днес хоснуваний є як римокатолицькій костел, была одспівана Вічна Памят за Клавдію Алексович, а дальше слово забрал м.ін. теперішній римокатолицькій настоятель Красной, котрий виразил вдячність за можність стрічы так з Алексович, як і самама Лемками. Одтамале присутны пішли до Пожарничого Дому, находячого ся поблиско церкви, в котрым зачала ся офіційально XXIV Лемківська Творча Осін. На зачатку Петро Трохановскій попросил о минуту тишыны за вмерлого в липци/юлию т.р. русиньского поету та політичного активісту – Габрієля Гаттінгера-Клебашко. Дальше, по привитанню організаторами запрошених гостей, пруступлено, Богдан Гамбаль, чытаючы прозу, поеты: Петро Медвідь, Олена Дуць-Файфер, Петро Муриянка, та гостинні представителі вілямовицкого языка – поета, учитель Tiöma Fum Dökter, котрий

Севериян Косовскій
seweryjan@lem.fm

радо представил своє походжыня, трагічну історію і днешню ситуацію Вілямівчан та їхнього языка. Проф. Олена Дуць-Файфер выголосила коротку доповідь нт. личности Клавдії Алексович.

Дальше, каждый з артистів презентувал свою творчість в русиньскым та вілямовицкым языках, як і в тлумачынях на польскій язык, беручы до увагы, же на події пристуны были теперішні жытелі села Красна ведно з учениками основной школы. Завершыньом першого дня XXIV Лемківской Творчой Осени были выступліня учеників з Красной та концерт авторских і другых співанок Лесі Мацьків-Горлицькой. На сцені в ґаздівській чужі запрентувал ся і Петро Муриянка, выконуючы авторскы, пісні.

Другій, недільний ден (16.10) XXIV Лемківской Творчой Осени, за традицийом той події, мал подібний зміст як перший, але проходил уж як все в просторах Руской Бурсы в Горлицях. Стріча з русиньском творчістю зачала од 15.00 год. звиджаньом Ізбы Памяти Івана Русенка, котра находить ся на першым поверху горлицькой бурсы. Но, дальше, подібні як в Коростенці, творці презентували свою творчість, засідаючи в центральным місци – за авторскым столом. Завершыньом другого дня як і цілой XXIV Лемківской Творчой Осени был концерт горлицьких Дуляровых Братів, котры презентували мін. музыку до авторских текстів Івана Русенка, Петра Муриянки і інчых. •

Знимкы з XXIV Лемківской Творчой Осени
авторства Петра Басалыгы (Красна)
та Богдана Гамбала (Горлиці).

КЛАВДИЯ АЛЕКСОВИЧ 1830-1916

першой лемківской дамы

100 років од смерти

15. жолтня/октобра т.р., минула 100. річниця смерти першой дамы лемківской літератури і еманципації жен – Клавдії Алексович. Народила ся Клавдия Алексович 20. листопада/ноявембра 1830 рока в священничым роді. Їй отец был грекокатолицкым парохом в русиньскым селі Красна (Коростенка), котре находить ся на Коросняньскій Руси, інакше званым регіоном замішанців, т.е. Русинів, котры заселяли терены Погір'я, на північ од Коросна. Мама Алексович, Терезия. была дівком о. Андрия Трохановского, котрий был настоятельом парохії в Грабі. Доля справила, же молода Клавдия скоро осиротіла, пак пішла під опіку русиньского владыкы, перемышльського єпископа Томи Полянського, родом з Бортного, котрий задбал о їй едукацію і вихованя. По родині владыка Полянській был їй уйком.

Клавдия Алексович будуча часто окрислана меном *першой лемківской дамы*, гейбы не без причины ся так кличе. То она як перша серед Лемкынь заманіфестувала факт, же є освіченом женом, ведучы до еманципації Русинок.

То тіж успіх, смотрячы на часы в яких пришло їй жыти. XIX ст. і початок XX ст. то роки, коли жены ачий зачынали вказувати свою присутність в публично-соспільным просторі. То власні задякы опіці владыкы Полянського молода дівка змогла досягнути інтелектуального розвитку, кінчучы педагогічну школу в Перемышлі. Дальше вела діяльність в соспільным просторі, основаючи в 1877 році Общество Русских Дам – першой того рода організації для галицкых Русинок. Окрем того, вела пенсийон для рускых дівчат. Была почесном членкыньом Товариства ім. М. Качковского (його одділіня находили ся в вельох русиньскых селах Лемковины) і Літературного Товариства Муза. →

Алексович своєю творчістю вписала ся в канон лемківської літератури. Через роки своєю плідною діяльністю вславила ся серед Русинів як видатна письменниця. Смотриючи на роки життя, не є чудесом, же писала в язичю, на тамтот час літературним язиком Русинів, котрий давал можливість ширшого познання нашої долі, історії цієї країни, серед тогочасної галицької інтелігенції. Обшир її літературного фаху направлений был на каждого – молодих і старших. Жанри тіж прийняла вшеляк од вершів, по оповіданнях, драми та байки. Писала твори патріотичні, побутові, дидактичні, освітні – своїм свідомом творчістю хотіла і вчити, і привести до рефлексії, але і бавити. Серед барже відомих творів знаходять ся: драми *Запорожчани, Берко, для діти Дві сестрички, Подорожжя Лядзю до Дядька, Времени летят* і інші: *Народное повѣрье на Великой Руси, Заклятый медведь* ці *Пѣсня Ольдины*. Вказало ся і багато її статей, котрі були друковані в галицьких періодиках «Зоря Галицька», «Слово», «Учитель».

Вмерла Клавдія Алексович 15. жовтня/жовтня 1916 року. Похована єст на Личаківському Цмонтері в Львові, в Братській могилі російських журналістів, в котрій поховані є штирнадцятеро галицько-російських громадських діячів.

Од двадцять штирьох років ідеєю Лемківських Творчих Осени є припоминання деякої особи, котра своїм життям оддавала ся Лемковині. Но, той рік як раз випало на Клавдію Алексович, бо і XXIV Лемківська Творча Осінь, організована Товаришеством Лемків, проводиться в перший день події в Красній, селі, котре дало Русинам з Лемковини окрему першу даму лемківської літератури і нашого Учителя – Івана Русенка. Перший раз од початків організування Творчих Осени, річниця народження цієї смерті деякої особи, котрій присвячена єст едіція, випала як раз в той день, коли приходила подія.

Пам'ят про Алексович живе була і перше. В 2001 році Театр Руской Бурси з Горлиць «Терка» виставив п'єсу *Отуманена*, котру з язичя до сучасного стандарту лемківського язика адаптував і виставив Петро Трохановський. З нагоди 100. річниці смерті Клавдії Алексович, їй подоба була виставлена в просторах підвірця Руской Бурси коло двох перших муралів – Будителя Александра Духновича і спомненого уж Учителя – Івана Русенка. ●

В деяких джерелах знаходимо інформацію, же Клавдія Алексович народилася 20. лютого/лютого 1830 року. Переглядаючи метричні книги парафії Красна за 1784–1843 роки, редакція ЛЕМ.фм+ знашла підтвердження, же правильна дата народження видатної Лемкині то 20. листопада/листопада 1830 року.

Клавдія Алексович – метрика

На знімках об'їк
могила журналістів во
Львові та об'їк вид
пам'ятника на
Личаківським
Цмонтері;
джерело: Вікіпедія.

102 роки тому в Талергофі...

17 ЖОЛТНЯ. СУБОТА. —

Щестливий для мя ден,
бо люди з ґрибівского
і сандецкого транспорту
пренесли до нашого бараку
Нр 8, так што teraz єм враз
з вітцьом і о. Владиміром
Мохнацьким з Чырной.
Передаєме єден другому
остатні події і переживаня
за час розлуки, споминаме
минуле. Першыраз чую, же
декан – о. Петро Сандович
і його сын Антоний – студент,
з Брунарі, были розстріляны
в Санчы. Тота віст міцно нас
порушыла.

18 ЖОЛТНЯ. НЕДІЛЯ.

— Другіраз замавляю
голяк, бо перше замовліня
виявило ся невыполненым.
Холодно. Доктор лічыт
за старыма процедурами
войсковых дохторів часів
Миколая I. Він приносить
зо собом лікарство єдного
роду і впыхат го вшыткым
хворым незалежні од
хвороты. Мінят лікарства
позірні. Напочатку дає
аспірину, другого дня
кальомель, а третього зас
аспірину або даяке інче
лікарство.

19 ЖОЛТНЯ. — Подаю прошыня о освободжыня мя
з лаґру і оддання мя під суд.

Вшыткє тіло мого вітця болит, вертит; болі тоты берут
ся одтале, же вышмарило го з авта підчас катастрофы,
што придала ся коли везено го враз з інчыма до
Санча – на военний суд.

22 ЖОЛТНЯ. — Холодний ден. Якысий купец – Німець продає нам овочы по басньовых цінах,
при тым поводит ся вызываючо і гордо, як даякій турецкій паша. Густа гмла над лаґром.

Купую лікарства для хворого вітця.

При новых деревяных бараках будуют нову кухню. В поли сохне кукурудза в снопах.
Штирийскы вороблі векшы од нашых. Войсковы власти наказали єдного жолніра 5-годинным
арештом за тото, же не пробил баґнетом интернуваного хлопа – за мнине неповинуваня ся
акуратні йому, то єст жолнірьови. Єден хлопчыско, котрий осмілил ся закурити папіроса,
отримла кару «шпанґы».

Через Абтісендорф преїзджают на полудньовий фронт, єден за другим, войсковы потягы.

На пляцу пред бараком єдны курят потаємні, бо заборонено; інчы варят тею, іщы інчы
проходят ся. Люде з шатер преносят ся до деревяных бараків. Декотры з интернуваных молят
ся з книжок. Жінкы перут, а хлопы, тримаючы в руках брудны кошелі, глядают і бют ушы. Ту-
там мож видіти лежачых на земли в тени бараку і ведучых розмовы. Єдны пишут прошыня до
начальства, на котры оно не дає одповіді, другы – польовы одкрыты листы, котры більшом
частю не выходят з Талергофу.

В нашым бараку глухонімиий робит з недопеченого хліба кошычкы. В великым шатрі, в котрым
одправляно молебны, жыют, або в ріжным часі жили: о. Сприсс, о. Михаіл Вербицкий –
бывший учитель Закону Божого ґімназіі в Яслі, о. Калужняцкий з Бортного, о. Воляньскій,
о. Дуркот, о. Цюкчынскій, о. Винницкій, о. Отто, о. Михаіл Єднакій зо Знагуєвич, о. Теофіль
Хомицкий, член сойму свящ. Метелла, о. Кушнір, др Костишын, о.

Юркевич, Сварчевскій, др Собин Димитрий з Ґорлиц, Тымінскій Стефан, Димитрий Вислоцкий
– юриста, Вислоцкий – народний учитель, Тевдосий Ядловскій – сын жака зо Смереківця,
Андрий Карел – юриста з Лоси, Димитрий Качор з Бодаків – юриста, Асафат Крулевскій,
Емілій Гривна – народний учитель зо своїм вітцьом, з Маластова, Слюзар – бухгалтер
з Ґорлиц, о. Сенік, Понтцкий, Юркевич і інчы.

21 ЖОЛТНЯ. —

Рано
мыти ся мож лем
од вызначеного
часу, і то не долше
як 15 минут; кому
бы пришла охота
мыти ся долше,
або в недозволенной
час, того ждало
копніня жолнірским
боканчом, або даяка
інча кара. Настрій
пригнобління серед
интернуваных. 65
похоронів уж было.
Днеска похоронят 66.
покійника. Лаґровы
власти одкликали
для нашого бараку
заказ выходжыня од
5 години пополудня
до 11 рано і роздают
нам пару пледів
і одіял.

20 ЖОЛТНЯ. — Выбрали мя
комендантом одділу бараку (цугс-
комендант). За новым розпоряджыньом
власти нам не вільно выходити з бараку
од 5 години пополудня до 11 години
рано під загрозою удару кольбом.
Дозволено выходити лем хворым або
за потребом, і то лем партиями, што
дві години. До выходка ішли мы під
эскортом вояків. Ту, по команді, мы
повинни были зняти ґачы і кучнути
на друку; по короткій хвили (даякы
2-3 минуты), встигнул дахто одбыти
потребу ци ніт, розлігала ся команда:
«Одівати ся!». Цілий образок продолжал
ся не більше як 5 минут. Єден дідусь
не встиг на час одіти ся, за што воякы
зошмарили го до кльоакы і были барз
задоволены зо свого жарту. Бідного,
цілком выкаляного в одходах, з трудом
повело ся нам вытягнути з той ямы.
На початках і для мужчын, і для жінок
было лем єдно выходкове місце, так
што жінкы мусіли кучати на друку враз
з мужчынами. Аж значні пізнійше для
жінок урядили оддільний выходок.

ТЕОФІЛЬ КУРИЛЛО

Дневник Лемка з Талергофу
(Лемківскій Річник 2004, з великоруского
языка перевел Петро Трохановскій)

Навщіва

Через вікенд в Хорватії засідала Світова рада Русинів. За інформаціями, котре приніс Рутенпрес, рада ся мала доїднати на тім, же близше неспеціфікована делегація навщівить Міністерство школства Словацькой републіки, жебы доїднати якесь одділіня русиністіки на Катедрі етнології і фоклорістіки Філозофічної факулты Універзіты Конштантіна Філозофа в Нітрі. Вшытко в порядку, кібы то так дакус не было копаня до открытых дверей і ігнорованьом тых запертых.

Така думка бы сама о собі не мусила быти цалком плана, но она є плана в контексті в як такім. Не знам, ці за тым стоїть незналость контексту, ці суть за тым дачії ненаповненны амбіції, ці є то першопланове рішаня без роздумованя, намага вказати, же ся дашто робить, або вшытко доведна. Но іщі раз мушу підкреслити, же про тых, котры ся на то знають поспотрити в цілім контексті, є тот крок, будьме мірныма, чудный.

Наперед ся вернийме дакус до історії. В часі найглубшого мечіарізму мав втогдышній премер Владимир Мечіяр дость великый проблем як раз з академічным простором. Не знав дістати векшыну універзіт, котры визнавали академічну свободу, під свій вплив, і так зачав, кідь видів, же іншак ся не дасть, основати новы універзіты, котры бы му были „вдячны“ за то, же ествуют. В такій Тырнавї ся не бранив докінця засновати „контрауні-

верзіту“ – Універзіту Кіріла і Методія, котра мала быти одповідьов на то, же Тырнавска універзіта в Тырнавї „не слухала“ втогдышні власти. В тім самім часі Мечіяр одкрыв і Універзіту Конштантіна Філозофа в Нітрі, котра выникла „трансформваньом“ з, пробачте але, провінчной высокої школы. Но і было таких припадів веце. Основне в тім проблемі є то, же тоты школы нигда не мали уровень універзіт і не досягли ей в многих припадах доднесь. Днесь ся розудмує о тім, же сїть універзіт ся буде редуковати і з закотрых знова раз будуть лем высокы школы.

В припаді Універзіты Конштантіна Філозофа в Нітрі ясно говорить рейтинг. Тот реґуларно приготовлює Академічна ренкінґова і рейтингова агентура (APRA). Кідь ся посмотриме на оціньованя філозофічных факулт, та тота в Нітрі, під котру належыть і Катедра етнології і фоклорістіки, є на тім гірше як злі. Середне чїсло рейтингу той факулты є 47 процент, но то іщі не є того найгірше. Грантова успішность, што є інтересне і важне про розвиток науки і досліджіня, што давать якусь ґаранцію фаховости тій факулті, є лем 18, чїтате добрі, вісемнадцять процент. Іншак, наука і досліджіня цілково, што бы нас якбач мало найвече на русиністіці односно етнології і фоклорістіки інтересовати, є на тій факулті лем на уровни 39-ох процент. Досправды на такій

факулті треба одкрывати русиністіку? Што буде вытваряти? Безробітнх русиністів, котры ся ани не дістануть ку даякій науковій роботі?

Кібы сьме уж досправды о тім проблемі, штудованю русиньской етнології ці фоклорістіки, думали серйозно, про сітуованя такого штудія в Пряшові говорить веце фактів. Тот першый є, же Пряшів є історічным

« Особні єм пересвідченый, же не є так потрібна окрема русиньска етнологія, а потрібне є мати наших молодых Русинів, котры може і днесь штудують десь етнологію »

културным центром Русинів на Словакії, в котрім мають Русины вшыткы свої державны інштїтуції, і котрый є еодночасно і крайскым містом регіону, в якім жыє найвекше множество Русинів на Словакії. Знам, того не стаціть, і так собі можеме вытолковати тверды даны.

За оціньованьом APRA были до катеґорії філозофічных факулт заділены дві факулты Пряшівской універзіты (ПУ). Факулта природных і гуманітнх наук ПУ зо середнім чїслом рейтингу 68,1 процента скінчила на першім місці на Словакії у своїй катеґорії. І Філозофічна факулта ПУ зо своїм середнім чїслом 52,8 процента є на тім ліпше, як тота в Нітрі. Грантова успішность першой факулты є аж 57 процент, той другой 50, што є в порівнаню 18-ма процентами факулты в Нітрі іншый світ. В науці і досліджіню має Факулта придодных і гуманітнх наук 100 процент, філозофічна 44 процент. Но і што є найголовніше, в Пряшові вже русиністіка є. Інштїтут русиньского языка і културы як часть Пряшівской універзіты з тыма двома факултами може співпрацовати, може з нима

робити доведна комбінації штудійных програмів, а інштїтут то і робить. Інштїтут наведе будує найвекшу бібліотеку русиністіки, котра мать і книжки з етнології, по уніветзіті в Торонті. Значіть, хто і нашто хоче тігати русиністіку до Нітры?

Гей, інштїтут того часу не є робочім місцьом, котре бы ся замірявало якось спеціално русиньсков етнологійов ці фоклорістіков. Інштїтут приготовлює головно будучіх учітелів, што є днесь того найголовніше, кідь хочеме будувати даякы школы. Но русиньска етнологія є скоріше вопросом того, жебы діскутовати о тім, яке має мати наш інштїтут заміряня, який штатут, які потреби має Русинам наповньовати, што вшытко бы ся там могло учіти, припадно доповньовати штудіюм в рамках іншых одділінь універзіты, і што нам властно треба. Покля нам треба властну русиньску етнологічну спеціалізацію, потім бы єм чекав їднаня з Пряшівсков універзітов о такім науковім програмі. Їднання з тов універзітов, котра ку тому має найліпшы условії. Но і в припаді згоды, в припаді намагы росшырити діпазон того, што

має пряшівска русиністіка понукати, нам потім не треба русиністів з Нітры, а етнологів, котры бы пришли робити на уж ествуючу русиністіку, котры бы ся занимали во своїй науковій спеціалізації як раз Русинами. Так бы ся потім могли вховати новы русиністы заміряны на нашу етнологію. То бы было бізовно ліпше рішїня, як розбивати свої і так слабы силы міджі дві універзіты.

Особні єм пересвідченый, же не є так потрібна окрема русиньска етнологія, а потрібне є мати наших молодых Русинів, котры може і днесь штудують десь етнологію. Потрібне є підхопити їх, жебы вирішали, же ся будуть присвячати во своїм професійнім жывоті як раз етнології Русинів. Тото є найосновніше. Ходем на зачаток.

Мушу повісти, же і кідь нигда не буду согласный з поглядами Миколы Мушинкы, є то еден з найвекшых фаховців на русиньску фоклорістіку і етноґрафію, хоць про мене неприятельного напряду, котрый на то не потребовав окремы русиньскы штудії. Штудовав в Пряшові, Києві,

в Празі і было то його рішїня, же ся в рамках своей іспеціалізації зачав присвячати як раз Русинам.

Но жаль мі є іншого. Світова рада Русинів хоче іти на навщіву Міністерства школства Словацькой републіки з про мене чуднов пожадавков, жебы рішыти якусь русиністіку в Нітрі, намісто того, жебы підпорьовала розвиток нашого інштїтуту в Пряшові. І тота

Петро Медвідь
petro@lem.fm

Події в найблизшым тыжні

1

18.10.2016

«Короткій зарис вшыткого» – спектакль
Кіно «Новы Горизонты»,
Вроцлав, 21.00 год.

3

19.10.2016

«Фараоны» – II премера пёсы
Театр Александра Духновича,
Пряшів

2

18.10.2016

«Капітан Кыянка» – выїздна пёса ТАД
Стара Любовня, Дім Культуры, 10.00 год.

4

20.10.2016

«Корчма під зеленым стромом (Словацька
рапсодія по русиньскы)» – выїздна пёса ТАД
Снина, Дім Культуры, 18.00 год.

5

21.10.2016

«Медвідь» і Спросины» – выїздны пёсы ТАД
Суків, Дім Культуры, 17.00 год.

6

22.10.2016

«Медвідь» і Спросины» – выїздны
пёсы ТАД
Сачурів, Дім Культуры, 15.00 год.

22.10.2016

«Зрозуміти русиньску спадковину» –
4 Генеалогічна Русиньска Конференция
King's College, Campus Center, 3rd Floor,
133 N. River St., Wilkes-Barre, PA

7

8

22.10.2016

«Русиньскє серце» –
концерт ансамблю Рутенія
Пряшів, Театр Александра
Духновича, 17.00 год.

9

23.10.2016

«Русиньскє серце» – кон-
церт ансамблю Рутенія
Дім Культуры, Снина,
15.00 год.

10

23.10.2016

Рідне село Тылява
Івано-Франківск, ул. Чорновола 22

11

23.10.2016

«Медвідь» і Спросины» – выїздны пёсы ТАД
Рокытів коло Гуменного, Дім Культуры, 14.00 год.

12

23.10.2016

Лемківській Кермеш в ЗША
Yonkers, 1 Grace Ave, 15.00 год.

Скоропис

Демко Трохановскій
demko@lem.fm

Як зробити конгрес, жебы притягнути публику, делеґатів, а о самым зъїзді розписували ся ґазеты? То проста справа. Конгрес конгресом, але обовязково мусит быти потім концерт даякой суперстар і зорґанізувана забава з музыком. Таким способом успішні проходять конгресы орґанізації, котра односит ся до Лемків щыны – то українська орґанізація, котра оборонит нам Лемків щыну од вшиткого, же гей (точна назва: Орґанізація Оборони Лемківщини), а діє м.ін. в Зъєднаных Штатах Америки. З том обороном тіж ріжні быват, понеже на їх фейсбуковій стороні чытаме: «The organization also ‘operates’ under a few other names and acronyms, including: Organization for (the) Defense of Lemko Western Ukraine (with modern spelling of Defense); ODLWU; ODL; Organization for (the) Defense of Lemkivshchyna; Orhanizatsija Oborona Lemkivshchyna (v Ameritsi; OOL». Тото може свідчыти, же оборона мусит мати тіж операційну дезорієнтацію ворогів, котры фурт не сплят, зато може бодай здуріют од кількості названь.

Вертаючы до конгресу, таку форму стрічы в форматі «засідання-концерт-забава» мож бы перенести на наш ґрунт. Возме за примір конгресы Товаришыня Лемків – з причины ріжних тріків і записів статуту, орґанізація проводить посліднім часом свої конгресы рік-по-рік, хоц тоты винны быти раз на штырі роки скликуваны. Што з того, кед фреквенция і так не єст велика. Не в кількості сила, а в якості. Якості суперстар і забавы. Ци не мож бы запросити даяку Софійку, написати їй на челі «Zrealizowana dzięki dotacji...», як тото уж зробила неєдна орґанізація, а люде самы будут дверми і облачками до товаришыня іти. В добру сторону іде Світовий Конгрес Русинів. Там концерты сут уж оддавна. Бракує лем забавы. Правда, по вечерах сут підниманы деки меньше-більше зорґанізуваны стрічы, але правдива забава то: гудакы з двома уставленима ритмами на синтезаторі, ґерок, студенина і палюнка. Море палюнкы.

конгресу – одбуде ся він в славным місточку Пассайку, о котрым писал сам наш Учитель, Іван Русенко. Оповіл він єдну історію о тым, як «было то раз в Пассайку – уж буде тому пару літ, як [він] чул тоту байку. Може то правда, може ніт. Пес, осел, кіт і цап і два цицковы телята, звычайны собі звірята, зышли ся на мітинг в гали і задумали: заложыти музыку в Пассайку». Не тяжко ся додумати, же основаня бенду не барз ся повело, бо была то непередумана ініціатива. Вказало ся, же każde звірятко хотіло дириґувати, быти капельником, хоц компетенций ґу тому не мало. Або бодай мало їх мало. Як в жытю. Каждому мож вмовити, же ся надає до «дириґуваня», лем не каждый на тільки мудрий, жебы признати, же ся не надає. А комісії, конгресы, зъїзды, засіданя і стрічы най нам жыют долго, долго, а в офіціальній части тырвають коротко, коротко...

Забава – забавом, музыка – музыком, але тепер поважна справа. Добра пасса вікендового етнобізнесу може неолдга ся скінчыти. Неолдга мают быти введены в Польщы законы о заказі гандлюваня в неділю. Для тых, што по прочытаню того мают в тым моменті лем дилему: скочыти, ци ся обвісити, поясням, же закон іщы не вошол. Але детермінація актуальных власти єст так велика, же певно неолдга він войде. Товаришыня Лемків уж давно знало тоты пляны, бо його ватра в неділю уж не горит, але цікаве, як розвяжут проблем орґанізації, для котрых неділя то «жнива» етнобізнесу – ден, на котрий жде ся цілий рік! Выходы сут два, а добрий етнобізнесмен все выйде на своє. Закон певно не буде обнимал автоматів з чеколядкамі і святых образків. Першы – не мают достоменности і наційональности, зато выгідны для більшости безідейных обществ – а то тіж чыстий зыск. І з девоційоналиями мож сой дати раду. Треба лем зробити іконкы св. Бандеры зо Штефанова, котрий славлений єст в деяких середовисках понад Бога, а бодай так, як бы был высланий на другій прихід Месії. Прикрасити квітком, жебы во вшиткым маржа была на мінімум 90%, і неділя зас буде приємным, а предовшыткым святым дньом.

Богдан Ґамбаль
gambal@lem.fm

Илько Гойняк, котрий одповідал за редакцию ґазеты «ЛЕМКО», в 1912 р. мал особливы способы короткого коментуваня соспільных реляций. Тым разом пояснят, же доброго камарата треба си так цінити як власну жену.

І наша підредакция тот текст конфіскує, а непечатаний даст вшиткым нашим приятелям. Най бы знали, же за міцне камарачыня не іде на здоровля.

ВЪ СУДЪ.
Судіа: Чи вы женаты?
Обжалованый: Нѣтъ, пане судія! Мѡй нѡсъ розбилъ мѡй пріятель!

ФАФРИНДЯ І СКОНФІСКУВАНЕ

Камаратя і жена

ЛЕМКО

ГАЗЕТА ДЛЯ НАРОДА.

издаваемая на языкѣ, приближенномъ до лемковскаго говора.

НАУКА

ДУХОВНА И ПОУЧИТЕЛЬНА ГАЗЕТА ДЛЯ УГРО-РУСЬКОГО НАРОДА.

Дакус про вітцівску любов до діти. «Наука» – духовна і поучительна ґазета для угро-русского народа в ч. 7 за 1913 р. пояснят, што тота любов єст тым більша, чым векша полегота в коштах. Так мож было думати перед придуманьом модерных социяльных програмів. Днес в Польщы найліпша єст друга і каждая слідуюча дітина. Лем на тоты мож взяти 500+.

ВЪ ВАГОНЪ.
— То всѣ три вашѣ хлопцѣ? Якѣ хорошѣ. А котрого наибольше любите?
— Тато: Того наименьшого, бо за него плачу лишь половину на желѣзници.

ФАФРИНДЯ І СКОНФІСКУВАНЕ

Родинны цінности

Кед уж єм ся чыпил конгресу з суперстар і музыком, не одпущу. Бодай найбарже вымовным при конгресі тых, што оборонят нам Лемків щыну, єст місце проведіня

